

Organisasjonsnummer: 964979812
Foretaksnavn: Tysvær kommune
Navn: Marlin Løvås
Kontonummer: 32401727409
Adresse: Postboks 94
Postnr.: 5575 Aksdal
Telefon: 52757024
Mobiltelefon: 90723751
E-post: molovaas@tysver.kommune.no

Mottaker: Miljødirektoratet
Kopimottaker: Fylkesmannen i Rogaland

SØKNAD

REFERANSENR.: 18S9AD38

Klimasats for Aksdal

Type tiltak: Klimavennlig areal- og transportplanlegging

Beskriv tiltaket, med vekt på hvem, hva, hvor og hvordan:

En moderne og attraktiv småby ved Akسدalsvatnet der det er godt å leve, kjekt å jobbe og mye å oppleve er framtidvisjonen for kommunesenteret Aksdal. Politikere, planleggere og næringsdrivende har her laget planer for framtida sammen med arkitektkontoret Snøhetta.

Aksdal er et sentralt veikryss på Vestlandet der E39 Kyststamvegen møter E134 Haukelivegen, og der byområdet rundt Haugesund starter. En av hovedstrategier i kommuneplan for Tysvær kommune er å utvikle Aksdal som et attraktivt kommunesenter og regiondelsenter. Dette er også i tråd med føringer i areal- og transportplan for Haugalandet som anbefaler styrking av Aksdal heller enn spredt utbygging i hele kommunen.

Tysvær er en landbrukskommune og industrikommune med de større kommunene Haugesund og Karmøy som naboer i vest. I Haugesundregionen med 10 kommuner og felles bo og arbeidsmarked bor det 115.000 mennesker. Aksdal ligger i byområdet og det samme gjør lokalsenteret Frakkagjerd med mange tjenestetilbud og boliger i vest. Sør for Aksdal ligger Aksdal Næringspark med logistikkvirksomheter og annet næringsliv nær europavegene.

Avstandene er store i Akسدalsområdet eller «ytre sone» som denne delen av Tysvær kommune kalles. I areal- og transportplanarbeidet er vi blitt utfordret av Rogaland Fylkeskommune som mener utviklingen i Tysvær er for bilbasert. Tilrettelegging for en mer miljøvennlig og bærekraftig utvikling har vært drøftet både politisk og administrativt i arbeidet med kommuneplan, områdeplaner og plan for boligpolitikk, utbyggingsstrategi og retningsgivende boligbyggeprogram.

Tysvær kommune ønsker å endre retning, ta klimasats og utvikle Aksdal på en mer bærekraftig måte. Det arbeides på mange planer for å få til disse målsettingene. Arealplanlegging på overordnet nivå gjennom strategiplaner og områderegeringsplaner er en del av arbeidet. I tillegg arbeides det med tiltak innenfor

transport og reisemiddelvalg og mer klimavennlig bygging. Tysvær som er vertskommune for storindustrien på Kårstø og Haugaland Næringspark har også tatt initiativ til en regional satsing for mer klimavennlig industri og næringsutvikling, og gjenbruk av spillvarme fra industrivirksomhet gjennom prosjektet NCEC «Norwegian Clean Energy Cluster».

Hvordan vil dette tiltaket gi økt klimafokus i areal- og transportplanleggingen, utover det en kan forvente av ordinær, god arealplanlegging?

Grønne byer og bygder på Haugalandet er et naturlig delprosjekt under NCEC paraplyen da overskuddsenergi og restvarme fra storindustri kan skape ny næringsutvikling og brukes i energiforsyningen av byer og tettsteder. Om det er teknisk og finansielt gjennomførbart å bruke restvarme fra Kårstøanlegget i Aksdal er usikkert, men nærliggende Haugaland Næringspark vurderer mulighetene. I Aksdal har vi fokus på andre tiltak der bygging av flere boliger og leiligheter i gåavstand til servicetilbudene i Aksdal er det viktigste tiltaket for å redusere transportbehov og klimagassutslipp. Tettstedet Aksdal har i dag ca. 400 boliger men i områdeplan for Aksdal legges det til rette for over 1000 nye boenheter i og nær sentrumskjernen. Boligbygging her har 1. prioritet i retningsgivende boligbyggeprogram og kommunen prioriterer investeringer i fysisk og sosial infrastruktur her foran andre mer bilbaserte utbyggingsområder. En styrking av handelstilbudene med oppgradering av eksisterende kjøpesenter er en del av utviklingsstrategien. Aksdal har i dag ca. 40% handelsdekning og stor handelslekkasje til bilbaserte kjøpesenter i Haugesund og Karmøy. Kulturhuset Tysværtunet skal utvides med nye tilbud, og nye tilbud innen helse og omsorgstjenester skal bygges. Det er også utarbeidet mulighetsstudie for kommunedekkende ungdomsskole i kombinasjon med bypark. Gjennom nærmiljøprosjektet har det vært fokus på møteplasser og det å skape liv i sentrumskjernen og liv mellom husene i småbyen.

For at det skal være attraktivt og miljøvennlig å bo i Aksdal må vi gjøre noe for å endre transportmønster og reisemiddelvalg. Fylkeskommunen gjennomførte en reisevaneundersøkelse i 2011 og utarbeider nå en oppdatert analyse. For å få oversikt over transportbehovet lokalt og endringspotensialet vil det bli utarbeidet en mobilitetsplan der en gjør nytte av fylkeskommunens analyser kombinert med spørreundersøkelse over transportvaner til innbyggere og arbeidstakere.

I områdereguleringsplan for Aksdal og områdereguleringsplan for Frakkagjerd sentrum er vegstandard og gang og sykkelkorridorer gjennom sentrumsområdene fastlagt. Det som gjenstår er å lage planer for et sammenhengende gang- og sykkelvegnett og turstinnett utenfor områdeplanene, og et nett som binder tettstedsområdene sammen. Å utarbeide en plan for hovednett gang og sykkel er et viktig klimatiltak som må følges opp med kommunale, regionale og private investeringsmidler for realisering senere. Parallelt med utarbeidelse av områdereguleringsplan for Aksdal har det vært jobbet med nye parkeringsløsninger. 1000 nye boliger og nye handels og parkeringstilbud i Aksdal vil kreve en stor økning i antall parkeringsplasser dersom en ikke gjør restriktive tiltak for å få ned bilbruken. Målet er å holde antall parkeringsplasser på et lavest mulig nivå. Ny parkeringspolitikk og plan for nytt parkeringsregime der noen områder vurderes for betalingsparkering vil være en del av arbeidet i klimasats Aksdal. Ladeinfrastruktur for biler, busser, el.sykler er en viktig del av dette arbeidet med stadig flere transportmidler som bruker elektrisk kraft.

I forbindelse med nytt stamveikryss E39/E134 bygger Rogaland fylkeskommune ny og moderne kollektivterminal i 2019. Dette gir muligheter for økt kollektivsatsing og samarbeidstiltak for økt kollektivandel drøftes med bussoperatørene Kolumbus, Kystbyssen og Haukeliexpressen. Aksdal er et av de største kollektivknutepunktene på Haugalandet og mange kjører hit for å ta buss videre til Oslo, Bergen og Stavanger. Dette gir muligheter for senteret men skaper også parkeringsutfordringer som må løses. Tysvær kommune har innledet et samarbeid med Testarena Kongsberg og Applied Autonomy for å teste ut en shuttlebussløsning mellom Aksdal og Frakkagjerdområdet for å få opp kollektivandelen internt i tettstedsområdet og for å redusere biltrafikken og parkeringsutfordringene.

Sykel- og gåsatsing er et viktig klimatiltak og folkehelseiltak. Tysvær kommune reviderer nå

kommunedelplan for trafikkisikkerhet og kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet. Begge disse planene handler om innsats for økt sykling og gåing, både som transportmiddel og som kilde til rekreasjon og fysisk aktivitet. Gjeldende energi- og klimaplan legger også opp til økt bruk av sykkel- og gange som miljøvennlig transportform. I kommuneplanen sin samfunnsdel står det:

”Norge har auka bruk av sykkel i arbeids- og fritidssamanheng som satsingsområde. Det er og ei målsetting at både barn og vaksne i større grad skal kunne gå til skule, arbeidsstad og aktivitetar. Tysvær har mål om å legge til rette for utbygging av gang- og sykkelveggar i heile kommunen, både langs eksisterande vegar og langs trasear der ein unngår hovudtrafikkstraumen. Eit samanhengande gang- og sykkelnett som bind bustadområda rundt Aksdal saman med resten av kommunen skal planleggast samtidig med utbetring av vegnettet for biltrafikk. Dei mjuke trafikantane må og takast omsyn til i større grad i allereie etablerte sentrumsområde og bustadområde gjennom tiltak prioritert i trafikkisikringsplanen. For å binde Aksdal og Frakkagjerd tettare saman er realisering av gang- og sykkelvegen mellom tettstadorråda viktig. Traseen vert sett av som friområde i arealdelen og det må utarbeidast reguleringsplan for å sikre utbygging som fullverdig gang- og sykkelveg. Kommunal planstrategien legg opp til at det skal utarbeidast ein gå- og sykkelstrategi, oppstart av arbeid i 2017.”

Gjennom kommunestyrevedtak i 2016 ble det vedtatt å styrke innsatsen for økt sykkelbruk i kommunen. Det er startet et arbeid knyttet til dette gjennom prosjektet «Sykle i Tysvær». Målene i prosjektet er:

- Flere skal sykle
- Det skal være enkelt og attraktivt å sykle
- Det skal være trygt å sykle

Man har valgt å dele inn mulige tiltak i følgende kategorier:

- Kartlegging og planlegging
- Fysisk tilrettelegging på vei/infrastruktur
- Annen tilrettelegging
- Kampanjer og holdningsskapende arbeid/sykelkultur

Energiforbruket i bygg utgjør ca. 1/3 av CO2 forbruket i Norge. En helhetlig klimasatsing inneholder også mål om å få ned energiforbruket i bygningsmassen. Parallelt med områdereguleringsplanen er det gjennomført energiutredning i samarbeid med Nærenergi og det er satt av tomt for nærenergisentral og pekt på mulighetene for å oppgradere dagens energisentral i Tysværtunet. Planbestemmelsene sier at alternativ og miljøvennlig energiforsyning skal vurderes i alle større prosjekter.

Hvordan kan tiltaket bidra til en varig kvalitets- eller kompetanseheving med tanke på klimavennlig areal- og transportplanlegging?

Skal vi få til de endringene som kreves for å få til en mer klimavennlig utvikling må vi ha mange med oss på laget. Mange kommuner satser på forbud og restriktive tiltak for å få til endringer. Dette er en del av opplegget også i Aksdal, men vi har også tro på at holdningskampanjer og politisk fokus kan motivere til endring. I klimasats Aksdal skal vi ha med oss kommunepolitikerne som har ansvar for å vedta planverk, og vi skal ha med investorer og byggefirma som bygger ut nye servicetilbud og boligområder. Vi skal få kommunens ansatte og innbyggere i alle aldre til å endre reisevaner, og da må vi ha gode salgsargumenter. Lykkes vi med å endre reisevanene til over 1000 ansatte i Tysvær kommune er vi kommet langt i arbeidet. Kommunen går da foran som et godt eksempel for andre. Det må bli attraktivt og kult å ta gå, sykle og ta bussen. Ny kollektivterminal i Aksdal som bygges i regi av fylkeskommunen er viktig, men som kommune vil vi gå et skritt lengre og satse på autonome minibusser som tar de reisende nærmere bosted og andre reisemål

Hvordan er søknaden politisk forankret?

Ideene i klimasats Aksdal er forankret i mange planer. Kommuneplan 2015-2027, Klima og energiplanen og ATP Haugalandet. Kommunestyret ble orientert og gav sitt samtykke til søknad om klimasatsmidler i møte 6.2.2018.

Gjennomføring

Når planlegges arbeidet startet og avsluttet?

Arbeidet er en videreføring av pågående planer og prosesser. De konkrete tiltakene det søkes om midler til vil starte sommeren 2018 og ferdigstilles i 2020.

Gjennomføringsplanen kan lastes opp som vedlegg eller beskrives nedenfor:

Planavdelingen i rådmannens stab v/plansjef og resultatområde teknisk v/ teknisk sjef og miljøvernleder er hovedansvarlig for Klimasats for Aksdal. Kommuneplanutvalget vil være styringsgruppe for arbeidet og arealplanlegger, folkehelsekoordinator og andre ansatte vil ha viktige deloppgaver.

Aktuelle oppgaver og tiltak:

- Utarbeide mobilitetsplan, reisevaneundersøkelse, spørreundersøkelser
- Parkeringsstrategi, parkeringsregime inkl. ladeinfrastruktur - for elbiler, elbusser, elsykler
- Sykkelparkering, sykkelhotell, skilting av tilbud for syklende, sykkelreparasjon/verksted
- Kartlegge av aktuelle traseer for g/s vegger, turveger, snarveger og mulige traseer for autonome minibusser. Helhetlig plan g/s vegnettet.
- Mulighetsstudier og samarbeidsprosjekt - kollektivsatsing, informasjon, holdningskampanje
- Planer og tilrettelegging for gående, detaljer gatestruktur, uterom
- Miljøgateprosjekt langs Frakkagjerdvegen
- Regulere og bygge manglende strekk langs g/s veg mellom Aksdal og Frakkagjerd

Se vedlagte prosjektplan Klimasats Aksdal for detaljer.

Beskriv hvorfor økonomisk støtte vil være utløsende for at tiltaket blir gjennomført:

Tysvær kommune er i omstilling grunnet endringer i bedriftsbeskatningen og har stramme spareplaner for å redusere driftsnivået. Det gis i utgangspunktet ikke midler til nye driftstiltak og investeringsrammene er begrensende. Statlig tilskudd fra Klimasats 2018 vil bidra til å finansiere ønskede tiltak og vil være en motivasjon for å få med politikere og andre med på laget mot lavutslippssamfunnet.

Kostnadsoverslag / Budsjett

Utgifter til gjennomføring av tiltaket	Beløp uten mva
Utarbeidelse av mobilitetsplan, spørreundersøkelse reisevaner, etc	200 000
Parkeringsstrategi, parkeringsplan, system for betaling	400 000
Sykle i Tysvær - planlegging og investeringstiltak	400 000
Gå-tiltak - snarveier, turveier, benker - planer og mindre investeringer	600 000
Helhetlig plan for g/s-nett ytre sone inkl. vegnett for autonome busser, regplan for delstrekk	400 000
Total sum	2 000 000

Finansiering

Finansiering av tiltak	Beløp uten mva
Samlet kostnad ved tiltak(ene)	2 000 000
- Andre offentlige tilskudd	0
- Annen finansiering	0
- Egne midler	1 000 000
= Omsøkt tilskudd fra miljøforvaltningen	1 000 000

Kan tiltaket/deler av tiltaket gjennomføres med mindre tilskudd enn omsøkt? Ja
I mindre skala

Utdyping finansiering

Er noe av finansieringen annet enn kommunale midler eller klimasats-midler? Får eller har tiltaket mottatt eksterne midler av noe slag? Nei

Har tiltaket søkt/bedt om eksterne midler, men ikke fått svar enda? Nei

Har tiltaket søkt/bedt om andre offentlige midler, men ikke fått slik støtte? Nei

Vedlegg

 KLIMASATS FOR AKSDAL endelig.pdf (Prosjektbeskrivelse)

Merknad:

Ingen merknad

[sign] Marlin Løvås for Tysvær kommune

Lvert 15.02.2018